

ELŐFIZETÉSI ÁRA :
EGÉSZ ÉVRE 16.— K | FÉL ÉVRE 8.— K
NEGYED ÉVRE 4.— K

FŐSZERKESZTŐ :
DR. BISCHITZ BÉLA
ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
TELEFON 108—00.
HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

Harmincöt év után.

Levelesládánkban egynéhány levelet tartogatunk, amelynek ugyanegy a tárgya. Íróik fölpanaszolják, hogy az 1912. évi LXV. t.-c. nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket.

Az 1912. évi LXV. t.-c., vagyis a nyugdíjtörvény kétségtelen, hogy úgy a szolgálati idő megrövidítése, mint az özvegyek és árvák ellátása tekintetében az előbbi állapothoz képest nagy haladást jelent szociális szempontból.

Nem is ez ellen panaszkodnak ezek a levelek. A sérelem, amely ellen szót emelnek, szerintük az, hogy a bányásztnál és kohászatnál, valamint a rokon felügyeleti hatóságoknál az egyes élemedettebb tisztviselők nem akarják a nyugdíjtörvénynek azt a kedvezését igénybe venni, hogy az állami tisztviselő 35 évi szolgálat után teljes nyugdíjjal vonulhat nyugalomba.

Még emlékeztet az, hogy az állami bányamérnököket, akik a selmebányai bányászati és erdészeti akadémián végezték tanulmányaikat, nem akarták a nyugdíjtörvény 11. §-ában biztosított ama kedvezményben részesíteni, hogy szolgálati idejük megállapításánál minden hét hónapi eltöltött szolgálati idő nyolc hónapnak számítassék.

Ezt a kedvezményt, amint tudjuk, csak küldöttséggel s az illetékes tényezők helyes fölvilágosításával tudták elérni az állami bányászati és kohászati műszaki tisztviselők.

Amint a panaszos levelekből értesülünk, most különösnek látszik előttünk, hogy épen a bányászat és kohászatban alkalmazott teljes nyugdíjképes egyének vonakodnak igénybe venni a törvény 11. §-ának kedvezését.

A hozzánk érkezett levelek közül egyik-másik nem látszik teljesen tisztában lenni a törvény 31. §-ával, amely az állami alkalmazottnak saját kérelemre és hivatalból történő nyugdíjazásáról intézkedik. A levélírók közül egyesek ugyanis abban a hitben vannak a törvénynek célzata felől, hogy mindenki köteles azonnal nyugalomba vonulni, mihelyt 35. évi szolgálatát betöltötte.

A törvény 31. §-a szerint a nyugalomba helyezést saját kérelemre el kell rendelni, ha az illető :

- a) olyan testi vagy szellemi fogyatkozásban szenved, amely őt szolgálatának ellátására véglegesen, vagy legalább huzamosabb ideig képtelenné teszi, vagy
- b) a beszámítható javadalmazással egyenlő összegű nyugdíjra igényt adó szolgálati idejét betöltötte, vagy
- c) hatvanadik életévét betöltötte.

Ez a három pont, amint látjuk a saját kérelemre történő nyugdíjazás feltételeit szabja meg. Az első a szellemi vagy testi képtelenség esetére szól. Ilyen esetben az illető természetesen, mint szolgálatképtelen nem fog késni, mert nem is késhet sokáig nyugdíjazásának kérésével.

A második esetben, amikor a beszámítható javadalmazással egyenlő összegű nyugdíjra igényt adó szolgálati idejét betöltötte az illető, nem fogja mindkét kérni nyugdíjaztatását. Lehet, hogy kényelmes neki a hivatala. Lehet, hogy még kitüntetésre, vagy előléptetésre vár. Vannak esetek, amikor az illetőt az a különbözet tartja vissza, amelyet a hivatalban mint be nem számítható működési, vagy másféle pótlékot, vagy mint uti átalányt élvez.

Pusztán azért, mert hatvanadik életévét betöltötte valaki, nem igen fogja nyugdíjazását kérni.

Sajnos, lehetnek esetek, amikor a hozzánk érkezett levelekben foglalt panasz teljesen jogosult. A harmincöt évi szolgálati idő letelte után is számosan szívesen maradnak hivatalukban, akikről hivataltársaik úgy gondolkoznak, hogy nekik *már menni kellene*.

Egyes esetekben unalomból maradnak az illetők. Néha kitüntetés, megesik az is, hogy előléptetést várnak, amelyhez nem tudtak idejében hozzájutni, mert előttük szintén nagyon sokáig maradt egykor valaki.

Van olyan eset is, hogy az a néhány száz korona különbözet, amely a nyugdíj és tényleges jövedelme között mutatkozik, tartja hivatalában az illetőt kollégái nem nagy öröme.

Az állami hivatalnoki élet, sajnos, nálunk nem egyéb, mint szegénységi fogadalom s az egyének és családjának a legtöbb esetben szüksége van arra, hogy szerény anyagi különbségért szolgáljon még akkor is,

amikor már erősen érzi az előrehaladott kor fáradtságát.

Azért egyéni szempontból meg lehet magyarázni ezt a bizony sok esetben egészen a halálig való hű szolgálását az államnak.

Lehet, hogy vannak esetek, amikor a méltányosság parancsolja az elnézést, de teljesen az illetők tetszésére bízni, hogy mikor akarnak elmenni, nem más mint *élni nem akarás* a nyugdíjtörvény világos rendelkezésével.

A 31. §. 9. bekezdése világosan elrendeli, hogy a tisztviselőt hivatalból is nyugalomba lehet helyezni, ha a fentebb említett a) és b) pontban megkivánt feltételek valamelyike bekövetkezett, vagy ha az illető *hatvanötödik* évét betöltötte. Eszerint a törvény módol ad az államnak, hogy azoktól, akik idejében el nem mennek, szépszerével megszabadulhasson, mégis a hozzánk érkezett panaszok azt mutatják, hogy ezt illetékes helyen vonakodnak megtenni.

Különösen a méltányosságra szoktak hivatkozni, akkor amikor a kényszer nyugdíjazást nem akarják alkalmazni.

Ez szerintük teljesen téves ok.

Az állami tisztviselők státusa egy megállapított, zárt rendet képez, amelyben csak megfelelő számú állások vannak. Ha tehát egy állást elfoglal egy már nyugalomra érett tisztviselő s abban az illetőt méltányosságból meghagyják, tulajdonképen az utána következő összes egyének érdekét sértik, mert ezek az előbbi miatt nem tudnak előrehaladni a számlétron.

De nem is értjük ezt a méltányosságot. Ha egy tisztviselő egy éven túl betegség miatt nem teljesít szolgálatot, nyugdíjazni fogják, azonban azt elnézik, hogy egyesek egészen szolgálatképtelenségig előre-gedve csak látszólagos szolgálatot teljesítenek.

A méltányosságnak inkább az előbbi esetben volna helye.

Nem mondjuk azt, hogy az állam ne tegyen kivételt, s mindjárt nyugalomba küldjön mindenkit, akinél arra a formai okok főforognak.

Vannak kivételes szervezetek, amelyeknél még a 60—65. évben nem mutatkozik a szellemi hanyatlás.

Vannak kivételes tehetségek, akik ugyszólván pótolhatatlanok, akik teremtő erőtlől izzanak még élemedett korokban is, az ilyen egyénektől igazán kár lenne az illető bányászati és kohászati ágat megfosztani. Az ilyen kivételes erőkre nagy szüksége van éppen az államnak, mert éppen az állam nem mindég szerencsés a vezető egyének megválasztásában.

A kivételes egyének kivételes elbánást érdemelnek, az kétségtelen.

A többség azonban, akikkel, az utána jövők nagy sérelmére, kivételt tesz az állam, egyáltalában nem kivételes egyén.

A véletlen, talán egy kis összeköttetés segítségével, lassan-lassan mentek előre a ranglétron, amíg egyszer csak a tetején találták magukat.

Velük szemben kivételes elbánásnak nincsen helye!

Köszönjük meg azt, hogy egyáltalában olyan állásba jutottak jó sorsuk segítségével, amilyenbe érdemük révén soha sem jutottak volna.

Nézetünk szerint egész más elbánást követel az, aki alárendelt pozíciót tölt be, mint aki vezet. Az alárendelt állásban levőnek meghagyása még nyugdíjazásra érett állapotban sem olyan káros az államra, mint a vezető állásban levőé, akinek irányt kell mutatni és viselnie kell a vezetéssel járó kétségtelenül nagyobb szellemi megterhelést.

Sajnos, nálunk a vezetést igen sokan csak az akták aláírásában látják.

A mai rendszer mellett javaerejében igen kevesen juthatnak vezető állásba. Mire oda jutnak, akkor már szervező,-alkotó erejük megroppan.

Lehetetlen, hogy az állami bányászati gazdálkodás sikertelensége, a bányászati állami felügyelet rendezetlensége és az említett tények között ne lenne okozati összefüggés!

Az államnak úgy a termelésnél, mint a bányászati közigazgatásnál annyi alkalmas, fiatal erő áll rendelkezésére! Itt volna az ideje, hogy ezeket a fiatal, vagy javakorban lévő tehetségeket megfelelő helyen való alkalmazással a maga javára fölhasználja az állam, s illő módon szabaduljon azoktól, akik már teljes nyugdíjjal küldhetők pihenni.

A hozzánk érkezett levelek legtöbbszörében csak kartársi sérelmekről esik szó.

Mi hozzátesszük, hogy az *államérdek* szenved leginkább a nyugdíjtörvény 31. § ának lanyha kezelése miatt.

Nagyon rossz számítás, ha ezzel akarnak takarékoskodni. Az állami hivatalnokok egyharmadát ebben a termelési ágban, ugyszintén a bányászati közigazgatásban minden nehézség nélkül nélkülözni lehetne.

Legalább még egyszer akkorára lehetne fokozni a munkahatályt helyes vezetéssel, a megfelelő emberek kiválasztásával és méltányosabb anyagi javadalmazással.

Az öregségnek egyik fiziológiai tünete, hogy uj

Luftfilter baut als **G. A. Schütz**
 besonders **Maschinenfabrik**
 Spezialität **Abt.: Luftfilterbau**
Wurzen, Sa.

dolgok iránt nem fogékony, a kortól elmaradt. Mennyire káros lehet ebben a gyorsan haladó korban vezető állásokban elaggott tisztviselőket tartani, azt igazán meg sem lehet becsülni.

Egy szerencsétlenül megválasztott vezető, ha még hozzá túl is van a természetes korhatáron, évtizedekre visszavetheti azt a hivatalt a kor színvonalától, amelynek élére sodorta a vakszerencse.

Sajnos, nálunk van erre is példa.

Amint említettük, az állami szolgálatban olyan lassu az előhaladás és annyira nyugöző a rangsor ereje, hogy javakorában a legritkább egyén jut vezető állásba. Egyéni szempontból tehát nem is lehet csodálkozni rajta, hogy egyesek szívesen maradnának a nehezen elért állásban még a nyugdíjtörvénytől megszabott korhatáron túl is.

Igen nagy önmegtágadás, önismeret és bölcsesség kell ahhoz, hogy valaki idejében elmenjen. Az emberi gyengeség olyan nagy, hogy nem is szabad az eltávozás idejét mindég az érdekeltre bízni.

Fontos államérdek követeli azt, hogy a vezető állásokban ne legyenek szimpatikus, kényelmes, szeretetreméltó öreg bácsikák, hanem erejük teljében levő, alkotó férfiak, akiknek erejük és önállóságuk meg van a vezetésre.

A 35 éven túl szolgálókat tehát szigorú felsőbb bírálatnak kellene alávetni.

Sajnos, felsőbb helyen nem igen van arra idő, hogy a vezetőket megismerjék.

Akik a legszigorubb mértéket meg nem ütik, azokat kegyelemből nem lenne szabad meghagyni egy percig sem vezető állásban.

Nálunk most minden fölfrissülni igyekszik.

Uj erők és irányok követelnek maguknak érvényesülést. Magasabb állami bölcsesség kell hozzá, de ezeknek az új erőknek tért kell engedni.

Nem szabad ezek útjába odaállítani kellemes, öreg bácsikat, akik ezelőtt 30 esztendővel tanultak utóljára.

Ha az állam jutalmazni akar valakit, azt ne tegye saját materiális kárára szolgáló módon és munkabíró tisztviselőinek rovására.

Azokra pedig, akik 35 éves szolgálatukat betöltötték, nem várhat más hátra, minthogy saját jószántukból vonuljanak vissza.

Meg kell érteniök, hogy öregségük utolsó éveit úgy töltik el a legszebben, ha elvonulnak a fiatalabbak útjából a közérdekre való tekintettel, s csendesen, odahaza és nem a hivatal aktái között készülődnek a szelid, elringató utolsó utra

Földalatti csövezetékek megvédése rozsdásodás ellen.

A földgázvezetékek révén most igen aktuális egy kiváló gépészmérnökünknek, Szöcs Jenőnek új eljárása, amellyel a földalatti csövezetékek sikeresen óvhatók meg rozsdásodástól. Szöcs Jenő mérnök éveket töltött el az amerikai földgázterületeken, ahol a földgáz felhasználásához használt gépeket és eszközöket tanulmányozta behatóan s e téren maga is figyelemre méltó javításokat és újításokat eszközölt.

Az itt leirt eljárás földalatti csövezetékek külső felületének a rozsdásodás ellenében való megvédésére vonatkozik, mely eljárás fluidumoknak (gázoknak és folyadékoknak) az előállítási vagy a termelési helytől főleg nagy távolságban lévő fogyasztási vagy feldolgozási helyre való vezetésére szolgáló csövezetékek megvédésére alkalmas. Az eljárás azonban elosztó vezetékhalozatoknak megvédésére is alkalmazható, bár ez utóbbi esetben az utólag létesítendő elágazások és csöcsatlakozások készítését az eljárás szerint előállított védőburkolat némileg megnehezíti.

A feltaláló elmondja, hogy csövezetékeknek a rozsdásodás ellenében való megvédése céljából addig a csövezetékek építésére használt csődarabokat kátrányozták vagy aszfaltozták és a csővön létesített kátrány- vagy aszfaltréteget a csőbe beégették. Evvel az eljárással azonban nem sikerült repedésektől mentes bevonatot előállítani, ezenkívül a bevonat a talajban lévő savaknak hatása alatt csakhamar elpusztul, úgy, hogy a bevonatnak repedésein, illetve annak elpusztulása után a csőanyaghoz hozzájutott, szénsavat és más savakat tartalmazó viz a csőanyagok gyors rozsdásodását idézte elő.

A jelen találmányt képező eljárás azon a megismerésen alapszik, hogy betonba ágyazott vas a rozsdásodás ellenében még akkor is védve van, ha a beton igen nagy nedvességtartalommal bír és hogy a beton a vason, esetleg már ennek a betonba való ágyazása előtt keletkezett rozsdát is feloldja.

Az eljárás lényegében abban áll, hogy a vezetéknek építésére használt csődarabokat, az ezeknek megfogásához és emeléséhez, valamint azoknak az egymással való összekötéséhez szükséges végszakaszoknak kivételével, a csőárokba való lefektetés előtt cementbetonréteggel burkoljuk és a csövezetékeknek vagy ennek egy szakaszának elkészülte és a nyomási próbának megejtése után az ideiglenesen burkolatlanul maradt összekötési helyeket is cementbetonréteggel burkoljuk.

Buderer'sche Eisenwerke cég Wetzlar a/L.-ben 51676. sz. és

„Berendezés folyós salak porlasztására“

című magyar szabadalmának gyakorlatba vétele céljából hajlandó gyártási engedélyeket adni, esetleg szabadalmát teljesen el is adja. — Bővebb felvilágosítás nyerhető

Meller Ernő hites szabadalmi ügyvivőnél Budapest, VIII., Üllői-ut 2.

Ezen eljárásnak egy foganatosítási módja a következő:

Az építkezésnek színhelyére kiszállított csöveket bakokra helyezük és a csöveket először szárazon lekeféljük, hogy a hozzájuk tapadt földtől, sártól és más idegen anyagoktól megtisztítsuk, azután pedig hig cementoldattal itatott kefékkel dörzsöljük, miközben végeiken az összeköttetésnek létesítésére szolgáló és az ezekkel szomszédos, mintegy 150 mm. hosszúságú szakaszokat megmunkálatlanul hagyjuk.

A csöveknek hig cementoldattal bevont szakaszait ezután hig cementhabarccsal burkoljuk, mely körülbelül 1 rész portlandcementből és 3,5 rész finom homokból áll és az így létesített vakolatréteg körül erős, de ritkaszövésű, körülbelül 200 mm. széles szövet-, például jutaszövet-csikot rendezünk el csavarmentekben oly módon, hogy ez a szövetcsik a csőnek egész felületét mindenhol egyenletesen borítsa. A szövetcsikot a habarcsrétegen való elhelyezése előtt hig cementoldaton vezetjük át. Az ekként létesített burkolatra végül 10 mm. vastagságú cementbetonréteget rakunk fel, mely körülbelül 1 rész portlandcementből, 1,5 rész finom homokból és 2 rész kavicsból áll; ez a cementbetonréteg körülbelül három óra eltelte után annyira lekött, hogy a csöveknek fektetését meg lehet kezdeni.

A csöveket akként fektetjük a csőárokba, hogy az azoknak összekötésére szolgáló karmantyukat betonból készült ágyakra helyezzük.

Ha a vezetéknek egy hosszabb szakasza elkészült és ez a szakasz a megejtett nyomási próbánál tömitettné bizonyult, az összekötési helyeket is burkoljuk, úgy, hogy az összekötésre szolgáló karmantyukat alátámasztó, betonból készült ágyakra hig cementhabarccsal öntünk, mely a karmantyuk és a betonból készült ágyak közé behatol és az ezen részek között lévő hézagokat kitölti, azután pedig a vezetéknek még burkolatlan szakaszait is burkoljuk egy körülbelül

20 mm. vastagságú cementbetonréteggel, mely körülbelül 1 rész portlandcementből, 1,5 rész finom homokból és 2 rész kavicsból áll. Körülbelül három óra múlva ez a bevonat is annyira lekött, hogy a csőároknak földanyaggal való kitöltését meg lehet kezdeni.

HAZAI HIREK.

A Bányászati és Kohászati Egyesület budapesti osztálya folyó hó 28-án este 6 órakor tartja az Országos Erdészeti Egyesületnek Alkotmány-utcai helyiségeiben évi rendes közgyűlését. A tárgysorozat első pontja *Zsigmondy Árpád* elnöki megnyitója lesz, amely elé nagy érdeklődéssel tekint a szakközönség. Azután titkárt és gazdát választ a gyűlés, majd a pénztár-vizsgáló bizottság tesz jelentést és megállapítja a jövő évi költségvetést. Az osztály tagjainak száma újabban ismét tizzel szaporodott. Valószínűleg több, az osztályt élénken érdeklő indítvány is sorra fog kerülni. Tekintettel arra, hogy a folyó ügyek az egész ülést elfoglalják, külön szakelőadást nem tartanak.

A városok földgáz akciója. A magyar városoknak Nagyváradon megtartott országos kongresszusa — mint ismeretes — bizottságot küldött ki, hogy annak tagjai a földgáznak a magyar városok javára való értékesítését tanulmányozzák. A bizottság működéséről sokáig nem hallatszott semmi hír, de most, hogy a földgázszindikátus feloszólófélben van, a városok vezetői megint akcióba léptek. Erre vall az a hír, hogy dr. *Bárczy István* polgármester a Magyar Városok Kongresszusának állandó bizottsági elnöke február 20-ára, péntek délelőttre összehívta az állandó bizottságot, melyen a kiküldött műegyetemi tanárok megtették jelentésüket, azonkívül pedig szó volt a kormány földgázértékesítő tervéről is. A gyűlés lefolyásáról legközelebbi számunkban írunk részletesen.

A nyitramegyei petroleum. Több ízben megemlékeztünk már az egbelli petroleumforrásról, amely megnyitása óta változatlan bőséggel ad naponta átlag másfél vagon nyersolajat. A pénzügyi kormány a legnagyobb körültekintéssel végzi a további kutató munkálatokat, amelyek elé a legjobb reménnyel lehet tekinteni, mert az egész morvavölgy magyarországi oldala egyforma geológiai szerkezetű. Földgáznyomok vannak Sasvár határában, Szakolczán és a környékbeli ordóségekben.

A környei szénbánya munkásai között — mint tatabányai tudósítónk jelenti — a múlt hét folyamán kisebb jelentőségű sztrájk keletkezett. A bánya munkásszámának kb. fele nagyobb bért akart elérni s a cél elérése végett a munkát is abban hagyták. A néhány napos sztrájk azonban sikertelenül végződött, mert a munkások belátván, hogy követelésük nem teljesíthető, visszatértek a munkába.

A termelés ismét megindult és pedig fokozottabb mértékben, mert a Lipót-aknánál eszközölt beruházások befejezést nyertek. A környei szárnyvasút kiépült és üzembe helyeztetett. Elkészült az elektromos centrálé, a szállító gép, ugyancsak felszerelték a vilamos ventilátort és a szivattyukat is.

Biztosító szénpillérek kifejtése. Tatabányáról írják lapunknak, hogy a budapest—brucki vasutvonal Felsőgalla és Tatabánya közötti szakasza alatt engedélyezett aláfejtési munkálatok annyira előrehaladtak, hogy a

Schulz A.
OKL. MÉRNÖK

GYÁRKÉMÉNYEK-KAZÁNBEFALAZÁSOK.

BUDAPEST VII. ARÉNA ÚT. 80. SZÁM. TELEFON 115-23

SCHULZ
GÖZTÉGLAGYÁRAK. R. T.

(994/8/II)

szénpillérek kifejtéséhez legközelebb hozzáfoghatnak. A munkálatok állandó vasutüzemi és hatósági ellenőrzés mellett folynak. Ez az első eset különben, hogy nálunk a vasutvonalak alatti biztosító szénpillérek kifejtését engedélyezték, Németországban és Ausztriában már régebben hozzáokdtek a pillérek kifejtéséhez, ami a mai fejlett bányatechnika mellett teljesen veszélytelen a külszíni építményekre nézve.

Az esztergom—szászvári kőszénbánya r. t. csolnoki szénterületén eszközölt mélyfúráások eredménnyel jártak, amennyiben sikerült feltárni a szénmedence eddig még ismeretlen részeit.

A Magyar Kárpáti Petroleum r. t., amely három év óta eredménytelenül kutat Izaszacsalon petroleum után, időnkint értesítést szor ott küldeni a pénzügyminiszteriumba a petroleumkutatások állásáról. A legutóbbi jelentés szerint a kilátások megint nagyon kedvezőek, mert erős olajnyomokra bukkantak. Az erős olajnyomok dacára — amelyek évek óta szerepelnek a vállalat jelentéseiben — eddig semmiféle eredményt sem ért el a kutatás.

Kőszénkutatás Szarvaskőn. Egri levelezőnk írja, hogy Szarvaskőn hónapok óta sikeres kutatás folyik szén után. Sikerült állítólag az Egercsehi telep folytatását feltárni. Jellemzi a kutatási munkálatok eredményét, hogy a kutatók a kitermelt szén értékesítésére már legközelebb kiváltják az értékesítési engedélyt.

A Schlick—Nicholson-gyár helyzete. A Schlick—Nicholson gép-, vagon- és hajógyár részvénytársaság 1913. évi mérlege 197.846 K veszteséggel végződik, ami legfőként annak a rendkívüli kedvezőtlen ipari konjunkturának és ama kiviteli nehézségeknek tulajdonítható, melyekkel az egész magyar gépgyártás a lefolyt üzletév alatt küzdött és amelyekhez járult az körülmény, hogy a termelési költségeket az eladási árak hanyatlása dacára nem lehetett csökkenteni, sőt azok még bizonyos tekintetben növekedtek is. A Schlick—Nicholson r. t.-nál az ekként kimutatott veszteség javarésze ezenkívül az áru- és anyagkéslet áruössökkenéséből is származik, mely átmeneti jellegű hiány körülbelül megfelel a mérleg passzív eredménye összegének. Végül mind e hátrányos körülményekhez az a különleges ok járult, hogy a lefolyt esztendőben kellett keresztülvinni a Nicholson-gyár átköltöztetését és ennek következtében a Schlick-gyár átalakítását, amely átmeneti időszak alatt a gyári üzem gazdaságos vitole lényegesen meg volt nohozítva. Az év végére

azonban az új építkezéseknek és az egyesített gyártelep átalakításának munkálatai legnagyobbbrészt már befejeztettek, úgy hogy a következő évek fogják a vállalatok egyesüléséből és technikai kiképzéséből származó előnyöket élvezni. A részvénytársaság igazgatósága kiváló szakértők által becsültette meg a vállalat gyári és gépberendezését és a becslés összege 9.500.000 koronát adott, holott a mérlegben a régi gyári berendezések, az értékesökkenési alap tekintetbe vételével, mindössze 650.000 koronával állanak a könyvekben, az új építkezések 1.690.000 koronával szerepelnek, úgy hogy az egész gyártelep könyvvértéke mindössze 2.340.000 koronával van kitüntetve. A gyártelepnek a felettlébb reális értéklése és az addigi loirások folytán az igazgatóság ez alkalommal az értékleirási alapba újabb összeget nem kíván helyezni és a legközelebb egybehivandó közgyűlésen azt fogja indítványozni, hogy a veszteség a mérlegben kimutatott és 1.230.000 koronára rugó nyilvános tartalékból irasék le.

Államvizsgálatok a selmecbányai főiskolán. A selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskolán a jövő hónapban fogják a tavaszi államvizsgálatokat megtartani. Az államvizsgálatok írásbeli része március hó 14-én, szóbeli része pedig március hó 16-án s a rákövetkező napokon lesz.

A Rapprabányai kőszénbánya részvénytársaság február hó 27-én Losoncon tartja III. évi rendes közgyűlését. A vállalat öt év előtt alakult egymillió korona alaptőkével, de állandó veszteséggel dolgozott, úgy hogy moratóriumot kért a szanalás keresztülviteléro, amit ugy terveznek, hogy a részvénytőkét 40%-al lebélyegzik s azután 600.000 koronányi 6% os elsőbbségi kölesönkötvényt bocsátanak ki, amelyeket, hir szerint, egy belga pénzcsoport fog átvonni. A vállalat veszteség- és nyereségszámlája: Veszteségek: Tiszti fizetések 6685— K. Üzemi loirások 59.011 17 K. Üzemi vegyes kiadások 99.389 88 K. Előző évek vesztesége 141.719 72 K. Összesen 306.806 47 K. — Nyereségek: Áruszámlán 43.619 26 K. Átmenetin 60.000— K. Egyenlég, mint összes veszteség 203.187 21 K. Összesen 306.806 47 K.

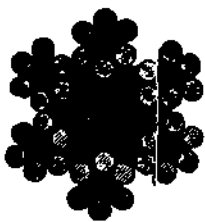
A Kisebesi gránitkőbányák részvénytársaság március hó 1-én Budapesten tartja XIX. rendes közgyűlését. A vállalat veszteség- és nyereségszámlája: tartozik: 1. Költségek és fizetések K 80.917 20. 2. Kamatok K 128.247 17. 3. Kifizetett adó K 14.098 46. 4. Árfolyamkülönbözetek K 1220—. 5. Nyereség K 244.105 97 = K 468 588 80.

Követel 1. Nyereségeloirás az 1912-ik évről K

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: — 60—11, 60—12, 60—13, 60—14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösrézhuvalok, okonitvezetékek, ♦♦♦♦♦ szerelvények stb. ♦♦♦♦♦

burgi csoport részesedését. Míg az elmúlt évben ilyen időtájt az első félévi termelés emelt árak mellett teljes egészében el volt adva, addig az idén az ideig csak kb. 600.000 tonna eladása van biztosítva. A félgyártmánypiac ugyanazok között a határok között mozog, mint az előző hónapban és lényeges változás nem állott be. Az árak a belföldi üzletben az első negyedévre szőlőlag változatlanul fennállanak, nevezetesen nyers tuskók 82·50 márka, előhengerelt tuskók 87·50 márka, bugavasak 95 márka, aljlemezek 97·50 márka, mind Siemens-Martin minőségben érte, 5 márka felpenzzel. Lényeges mennyiségek mennek külföldre is oly árakon, amelyek tonnánként kb. 17·50 márkával állanak a belföldi árak alatt (tengeri kikötőből való szállítás mellett). A vastartók és idomvasak üzletében az építési tevékenységnek ebben az évszakában való természetes szünetelése következtében további hanyatlás érezhető. Az acélműkötelék által elszállított mennyiségek 50%-át sem teszik az egész részesedésnek. Emellett mindjobban érezhető a vasbetonépítkezések okozta verseny. Azonban van kilátás arra, hogy a pénzdrágaság enyhülése nyomán, — amelyet tavaszra várnak, — az építési tevékenység ismét fel fog lendülni és a vastartó- és idomvasüzletbe elevebb lüktetés fog költözni. A rudvaspiacon állnak viszonylag legjobban a dolgok. A piac megszilárdult, a gyárak jobb árakat kezdeményeznek és képesek is azokat szigorúan keresztülvinni. Munka van elég s az előző negyedéven tulra is futja belőle, sőt gyakran hosszabb szállítási határidőket is számításba kell venni. Az árak a belföldre vonatkozólag 95 és 98 márka között ingadoznak. A vasuti felépítmenyi anyaggyártásban most utómegrendeléseket várnak a porosz államvasutak részéről. Ebben a cikkben eddig nem volt panaszra ok. A kivitel részéről azonban gyengült a kereslet. Az árak a következőképp váltakoznak: nehéz sinek 132—145 márka a belföld, 111—125 márka a külföld részére; bánya- és mezei vasuti sinek 112·50—117·50 barázdás sinek 140—145 márka.

A sziléziai szénpiac. Bressloui jelentések szerint az 1913. esztendő a felszüléziai szénüzlet számára kielégítő forgalmat eredményezett s az elszállítások emelkedését is csak a bányászok tavaszi munkabeszünetése szakította meg. A bányavidéken szükségelt vasuti kocsik száma pedig — az 1912. évi 3,295.000-rel szemben — 3,443.000-re rugott. Néhány porszénfajta kivételével, melyek még a legkedvezőbb konjunktúra alatt sem voltak elhelyezhetők, az összes fajták kiaknázott mennyisége simán el volt helyezhető, mivel az előző hónapokból visszamaradt még jelentékeny rendeléseket kellett teljesíteni. Durva szénzet illetőleg a vasutak, cukorgyárak és egyéb mezőgazdasági melléküzemek jelentékeny kívánalmakkal léptek fel, amelyek azonban a hónap végével, amídon kiderült, hogy a vasutigazgatás raktáraiban jelentékeny készlet áll rendelkezésre, a cukorgyárak pedig egyidejűleg üzemüket beszüntették, eléggé jelentős mértékben csökkentek. Az ipari célra használt fajták forgalmát a december hó 22-ig fentartott oderai hajózás igen elősegítette. Viszont az akkori enyhe időjárás következtében a házi tüzelésre szolgáló szénben való üzlet igen csendes volt s emellett a barnaszénbrikett által támasztott verseny is érezhetővé vált.

Oroszország arany- és platinatermelése. Az orosz pénzügyminiszter által kibocsátott statisztika szerint az állami, valamint a magántulajdonban levő oroszországi bányákban az utolsó öt év folyamán a következő mennyiségű aranyat bányásztak (pudokban)

Év	Ural	Ny.-Szbéria	K.-Szbéria	Összesen
1908	419	268	1889	2578
1909	464	290	2220	2975
1910	479	309	2486	3275
1911	442	294	2438	3176
1912	446	273	2198	2917

Miután 1910-ben a termelt mennyiség tetőfokát érte el, a következő két esztendőben erősen hanyatlott. Ez a csökkenés 1911-ben 100 pud, 1912-ben pedig 259 pud volt. Az utolsó két esztendőben az egész csökkenés 359 pudra rugott.

A legerősebben 1912-ben Kelet-Szbériában egy nagy bányavállalat gazdasági válsága folytán csökkent az aranytermelés.

Nyugat Szbériában ez a csökkenés a Tomsk vidéki termelés kisebb hozadékára vezethető vissza. Ezzel szemben 1912-ben az Ural-hegységben, valamint Orenburg vidékén megnagyobbodott a termelés.

A platina legnagyobb része nyers állapotban kerül a külföldre, ahol finomító üzemekben választják ki a tiszta fémet. A finomítók ugyyszólván monopolizálták a nyers platina bevásárlását s az orosz termelők rovasára spekulálnak e cikkben. Az utolsó három évben a következőképpen alakult a platinabányászat hozama: 1910-ben 334, 1911-ben 352, 1912-ben 337 pud.

Ezidőszerin az orosz kereskedelemi és iparügyi miniszter törvényjavaslatot terjesztett be az orosz platinaiparról. A jelenleg tárgyalás alatt álló törvényjavaslat megtiltja a nyers platina kivitelét s elrendeli, hogy ez a fém az ekaterinbourgi állami gyárban finomíttassék.

A batumi petroleumpiac az elmúlt esztendőben kedvezőtlen volt. A naftatermékek kivitele a rendkívül magas árak következtében kisebb volt az előző esztendő hasonló szakáénál. Magában Batumban elhajózásra került 717.681 q petroleum (az 1912. év megfelelő szakában 1,263.488 q), 394.228 q kenőolaj (1,120.434 q), az előző évi 205.048 q masuttal szemben pedig az 1913. esztendőben 277.973 q; vagyis összesen 1,389.882

A Szellőző - Berendezések

I. SZOLGÁLJAK AZ ÁLTALÁNOS EMBERI JÖLÉTET.

1.) a pihenést, szórakozást kellemessé teszik, =

2.) munka közben óvják az egészséget és elhárítják a baleseteket

II. SZOLGÁLJAK A TÖKÉT,

1.) fokozzák a munkaképességet,

2.) tökéletesítik az üzemeiket.

MAGYAR SZELLŐZŐ MŰVEK

BUDAPEST, VII. Aréna - ut 80
Telefon József 26-56

q (1912. év hasonló szakában 2,588.970 q). 1913. év november közepén jogyezték Batumban a tiszta petroleumot pudonként 97 kopekjével (1912-ben 59 kopek); két bidont tartalmazó láda petroleum ára 2 rubel 60 kopek volt (1912-ben 2 rubel 10 kopek); míg gépolajért 1-50 rubelt (tavaly 1-28 rubel), masutért a tavalyi 58 kopekkal szemben 85 kopeket fizettek.

A transkaukázusi vasut igazgatósága a nafta árának jelentékeny emelkedése következtében szerződést kötött a „Mexican Eagle„ nevű angol társasággal, fűtési célokra szolgáló 2 $\frac{1}{2}$ millió pud naftának — pudonként 40 kopeknyi árban — való szállítására. Amint a mexikói naftaküldeményből 500.000 pud az 1913. év november hó közepén Batumba érkezett, az addig magas naftaárak teteme-en alábbszállottak. E körülmény folytán a kereskedelmi miniszter javaslatot terjesztett elő a külföldi nafta vámmentes behozatalára s az 1914. évi ó-naptár szerinti január havában lejáró törvény megújítására vonatkozólag. A törvényjavaslatot a birodalmi дума elfogadta. A birodalmi törvények 87. cikke értelmében a külföldi nafta és naftaüledék (masut) vámmentes behozatala 1913. évi december 15-étől kezdve, további intézkedésig, az orosz birodalom bármely határvonalán át, meg van engedve.

Oroszország naftatermelése. Oroszország az elmúlt esztendőben 559 millió pud naftát termelt amely mennyiség az előző évekhez képest 6 millióval kisebb. Ebből azonban nem kell arra következtetni, hogy az orosz termelés visszaeső irányzatot mutat, mert ez a csekélyebb eredmény sztrájk és más vis major folytán következett be. Az orosz naftaiparosok az 1914. évi termelést 583 millió pudra becsülik, tehát 24 millióval többet szándékoznak termelni, mint az elmúlt évben.

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Eine zweite neue Petroleumquelle in Nyitraer Komitate. Ausser der Egbell neuerbohrten Petroleumquelle wurde jüngst in der Ortschaft Morvaör eine ergiebige Petroleumquelle aufgefunden.

Die Verhandlungen in der Petroleumindustrie. Die Besprechungen der Petroleumraffinerien über die Vorschläge, welche der von ihnen bestimmte Delegierte zum Zwecke der Bildung eines Kartells gemacht hat, wurden im Laufe voriger Woche fortgesetzt. Sein Referat gipfelte in der Bildung eines Zentralverkaufs-bureaus für alle Produkte. Nach eingehenden Diskussion wurden die Vorschläge zurückgestellt und der Delegierte seitens der Raffinerien ersucht, in vierzehn

Tagen ein neues Elaborat vorzulegen, welches sich ausschliesslich auf die Kontingentierungsfrage zu beschränken hätte.

„Mangan“ südungarisches Grubenunternehmen. Unter dieser Firma wurde beim Arader Gerichtshof als Handelsgericht eine neue Kommanditgesellschaft protokolliert, die bei Menyháza einen Manganerzbergbau betreibt. Firmeninhaber: Stanislaus Banas, Josef Jordan, beide Eisenhändler in Warschau und Franz Thomacek, Bergwerksunternehmer.

Die Lokomotiven und Maschinenfabrik A. Borsig, Tegel b. Berlin hat die Vertretung ihrer Fabrikate für das Königreich Ungarn der Firma Karl A. Kuzmany, Budapest V Nagykorona-utca 15 übertragen.

Gründung einer Kettenfabriks A. G. Die Firma *Teudloff & Ditrich* beabsichtigt im Verein mit der Anglo-Österreichischen Bank in Sopron eine Kettenfabriks-Aktiengesellschaft zu errichten und soll das Grundkapital der neuen Aktiengesellschaft K 500.000 betragen, von welcher Summe die Stadt Sopron K 200.000 zeichnen dürfte. Das Unternehmen wird insbesondere schwere Ketten u. zw. Schiffs- und Krankketten nach einem eigenen patentierten Verfahren erzeugen, für welches die anglo-österreichische Bank bereits vor längerer Zeit die Patente angekauft hat.

John Fowler & Co. magdeburgi cég
a 24577. számú

„Ujitások billenő gézekéken“ című és
a 35266. számú

„Javitott antibalansberendezés billenő ekéknél“ című,
továbbá

Meyer Pál kereskedő magdeburgi lakos
az 51284. számú

„Vonóberendezés mindennemű ekékhez“

című magyar szabadalmak tulajdonosai szabadalmuk gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összekötötést keresnek, esetleg szabadalmaikat eladják.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Kalmár J. szabadalmi ügyvivő iroda Budapest,
VII., Rákóczi-ut 44.

**LAUFER
GÉPGYAR**

Budapest VII.
Palotai-ut 1511.
Telefon. 75-40.

Hőtelpályák.
Húsvasulak.
Bányakocsik.